

Aktiv dødshjælp: At vælge døden

AF: SVEND LINGS - FHV. OVERLÆGE, FORFATTER, PH.D.

Publiceret 23. august 2018 kl. 12:30

SVEND LINGS - FHV. OVERLÆGE, FORFATTER, PH.D.

Debat.

"Alt levende skal dø". For de fleste menneskers vedkommende sker det som følge af en modbydelig sygdom på en modbydelig måde. Mange nærer overdrevne forestillinger om lægers formåen. Dette kom også til udtryk i [en ledende artikel søndag 19. august: "Giv os liv og lindring i stedet for død"](#).

Den langsomme, smertefri død er en illusion. Smertestillende midler mister efterhånden deres virkning, og mange lidelser giver trods behandling så svære smerter at kun en form for narkose hjælper, fx når kræft har spredt sig til knoglerne. Hvis man er i narkose, må man holde sengen, men det kan ingen tåle, så bare af den grund vil man dø før eller senere.

Der kan også gives smertelindring med så store doser medicin at patienten dør af det som en "bivirkning". Det er lovligt, bare døden ikke var hensigten, og kaldes "palliativ sedering".

Læger må altså godt slå ihjel, og vagthavende læge kan trygt skrue op for dosis hvis han eller hun synes, også uden at kende patienten nærmere, en potentielt farlig praksis. Men hvis patienten selv beder om det, så bliver det pludselig ulovligt og strafbart iht. straffelovens §§ 239 og 240.

Det er absurd og som klippet ud af en roman af Franz Kafka.

Og det drejer sig jo om meget mere end smerter. Andre former for lidelse kan man ikke gøre noget ved, de kan kun blive værre. For eksempel kroniske lungelidelser med vedholdende, udtalt åndenød, langsomt fremadskridende kvælning og kvælningsangst. Eller svære lammelser ved en række nervesygdomme og muskellidelser. Eller dyb, uendelig træthed. Eller vedvarende kvalme og opkastninger. Eller inkontinens, svimmelhed og bevægelseshæmning, ofte i kombination, med deraf følgende social isolation.

Den palliative ("lindrende") behandling skal forbedres og udvikles. Det har vi hele tiden sagt, og det bliver vi ved med at sige. Men som det fremgår af ovenstående, er den ofte utilstrækkelig. Så når alt er prøvet, når situationen er håbløs, og når den naturlige dødsproces er lidelsesfyldt, ser vi ingen grund til at man skal tvinges til at gennemgå den. Da bør aktiv dødshjælp være en sidste valgmulighed.

Skal man ignorere de mange med kropslig sygdom, der nærer dette ønske? Det drejer sig om tusinder, men de har ingen stemme. Hvert år får 6000 mennesker aktiv dødshjælp i Holland. Tages indbyggertallet i betragtning, svarer det til 1700 om året i Danmark. Hertil skal lægges de danskere, der tidligere ikke har kunnet få hjælp, og som har måttet leve videre. Hvorfor må de ikke bestemme selv? Hvorfor er det lige, at modstanderne forbyder denne sidste valgmulighed?

Alle disse mennesker må efter min opfattelse ikke svigtes. Derfor har jeg lagt en selvmordsvejledning ud på min hjemmeside. Den er de nytteløst lidendes eneste mulighed for en slags assisteret selvmord, og jeg har modtaget taksigelser fra mange, der har følt sig hjulpet, både syge og raske. Bare det at kende muligheden kan give ro i sindet, citat: "Jeg har fundet roen, så jeg har lysten til at leve!"

Men hvad med de "depressionsramte, midlertidigt syge og ulykkeligt forelskede" der kan anvende vejledningen som grundbog til selvmord? Overvejelsen er selvfølgelig relevant, og vi har selv været igennem den. Situationen er bestemt ikke optimal. Men jeg har valgt at lade hensynet til de mange syge og alvorligt lidende, hjælpsøgende mennesker gå forud for hensynet til enkelte mulige, midlertidigt trængte sjæle. Jeg modtager

dagligt henvendelser fra kronisk syge, der ønsker dødshjælp, men hører sjældent fra de andre.

Alle lægemidlerne på min liste kræver recept. Der er ingen håndkøbsmidler eller psykofarmaka. Desuden er det jo sådan, at ethvert barn kan købe barberblade i supermarkedet. Der er forskellige slags knive og håndkøbspiller både i hjemmet og i butikkerne.

Der er masser af skærende og stikkende redskaber i byggemarkedet foruden musegifte, insektgifte, ukrudtsmidler, organiske opløsningsmidler og ætsende kemikalier.

Der er tårne, broer og færger man kan springe ud fra, tog, busser og biler at gå ud foran til fare for fører og passagerer, reb og bjælker at hænge sig i, søer, åer, havne, moser, damme, svømmebassiner og badekar at drukne sig i.

Der er jagtvåben, hjemmeværnsvåben og sportsvåben at skyde sig med. Man kan bare trække en plasticpose over hovedet. Man kan gasse sig i garagen. Man kan sulte sig ihjel. Man kan tage en overdosis stoffer købt på det sorte marked. Man kan sniffe sig ihjel. Man kan drikke sig ihjel. Og man kan køre galt i en bil til fare for andre mennesker.

Så alt i alt vil vejledningen næppe få nævneværdig betydning i den sammenhæng.

I lederartiklen kaldes selvmordsvejledningen "stærkt angribelig og grundlæggende etisk og moralsk forkert".

Den europæiske Menneskerettighedsdomstol fastslog i 2011 at selvmord er en menneskeret. Hvordan kan det være uetisk at hjælpe svage og lidende medmennesker til en menneskeret på en menneskelig måde?

Når nu samfundet ikke vil.